SUFLETUL PAVEZEI

TITUS FILIPAŞ

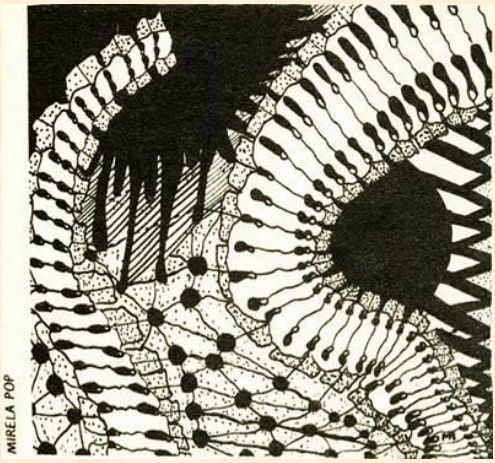

Zvonul acela despre un zburător închis în velierul său astral, ca o efemeridă într-un grăunte de chih-limbar ce-nfruntă veşnicia, nu l-am perceput la început decît ca pe o nedefinită armonică din timbrul unui flaut ce cînta, pentru mine sau pentru alţii, dincolo de zidurile de cristal din care Pitagora spunea că sînt închegate cele opt sfere celeste. Cum nu sînt surd nici măcar la cele mai mici încreţituri de pe oceanul informaţional în care fiecare individ este, într-un fel, o insulă, am vrut să aflu cît mai multe despre el, direct de la un martor, un alt erou al spaţiului, celebrul Dionis. După vreo zece zile de insistente căutări pe canalele de legătură interplanetară, am reuşit să stabilesc termenul interviului cu Dionis. Nu pentru că o latură a profesiei mele, jurnalistica, ar fi să alerg după celebrităţi. — nici măcar nu sînt toate agreabile –, ci pentru că nădăjduiam că viaţa şi moartea zburătorului Hermion îmi va apărea limpede, dezghiocată de tainele puse de spaţiu ori de opreliştile de gînd înălţate, inefabil, de oameni subtili cu inimi de piatră.

— Imediat după raţiune, pe care o înţeleg ca pe o unitate a structurii mintale, cerinţa de unitate a structurii sufleteşti este cea mai importantă trăsătură a fiinţei ce se cheamă Om. Vezi, complexitatea asta schimbătoare ca reflexele luminii pe apa unui rîu de munte trebuie să aibă verigile bine strînse. Din păcate, tăria unei structuri este dată de tăria verigii sale celei mai slabe, deşi unele dintre elementele izolat considerate ale edificiului sufletesc şi mintal pot avea trăinicia unui sacrificiu perpetuu...

Cuvintele lui Dionis, pe care le-aş fi vrut picurate încet, ca slovele de

miere grea ale unui mit înţelept, nu m-au surprins la început. Abia după reaudierea înregistrării mi-au sunat ciudat în urechi aserţiunile acelea declarative, care aveau ceva din izul fundamentelor unui sistem filozofic pe care tocmai îl anunţa cu bătăi de ciocan pe o bucată de mucava udă, aşteptîndu-se ca restul lumii să audă lovituri de gong. Dar, să trecem peste asta. Istorisirea avea să se amplifice şi să ajungă la climaxul ei, însă pînă atunci răbdarea mea avea să parcurgă toate sinuozităţile discursive ale celebrului Dionis.

— Toţi ne sacrificăm într-un fel sau altul, pentru mai mulţi ori pentru cineva anume, am observat eu cu voce tare, încercînd să dau aparenţă de dialog acestui interviu.

— Dar nu perpetuu, ripostă Dionis. Sacrificiul îl facem voluntar, conştient şi, de aceea, nu este perpetuu.

— Exceptînd sacrificiul religios...

Nu ştiu de ce-mi venise să spun asta; era o prostie, evident...

Dionis îmi aruncă o privire deşartă, albastră şi detaşată, de parcă s-ar mai fi aflat şi acum printre stelele acelea îndepărtate, radiaţiile cărora o mai reverberau încă în privirea lui. Am crezut la început că poate nici nu-mi auzise remarca. Totuşi, îmi comentă, aluziv, vorbele.

— Nu cred că faci parte dintre fiinţele acelea morbide pe care istoria unei morţi le pasionează, afirmă el cu voce egală. Ştii ce înseamnă moartea în cosmos? Mai mult decît pe Pămînt, o pedeapsă pentru slăbiciuni. Pentru greşeli, pentru uitare. Şi circumstanţele acelei morţi, moartea unui prieten, trebuie să adaug, cu care am navigat pentru scurt timp pe aceeaşi astronavă de antrenament, între Pămînt şi Marte, ca parte din stagiul de zbor circumsolar, nu sînt nici acum clare în mintea mea. Aş putea să-l întreb, sau ai mai putea să-l întrebi şi tu, cum a fost?...

— Dincolo de apele Styxului? am glumit eu.

— Nu, dincolo de apele Hydrei, mai bine zis dincolo de hidroxilul Hydrei, îmi răspunse el serios.

Auzisem despre aşa ceva, ei, da..., parcă auzisem: Hydra, faimosul maser de hidroxil al Hydrei, mulţi crezuseră de mai bine de cinci sute de ani că acolo este viaţă cu faţa verde ca frunza, „omuleţii verzi”..., ale căror picioare în conduri de cocleală nu le-a văzut nimeni urmele pînă acum..., cu excepţia lui Hermion. Ooo... numai dacă Dionis... întrebarea îmi ardea buzele:

— Dincolo de maserul Hydrei vrei să spui... Poţi..., ăă... ai trecut pe

acolo?

— Cum?

— Ai trecut pe acolo?

— Doar o data şi mi-e destul!...

— Pe ei..., pe „omuleţi”, i-ai văzut?

— Nu existau pe atunci...

— Nu existau pe atunci..., am murmurat eu ca un ecou, încercînd să-mi fac o idee despre vîrsta lui Dionis. Mi-am gonit apoi preocuparea aceasta din minte nimeni nu poate fi mai bătrîn decît ziua genezei unei civilizaţii extraterestre, oricare ar fi aceea, (evident, ce putea fi mai evident decît asta!).

— Nimeni nu poate fi mai bătrîn decît ziua genezei unei civilizaţii extraterestre, am afirmat eu cu glas tare. Vorbisem mai tare decît aş fi vrut. Din plafon se unduiră stalactite albastre, într-o iluzie calmantă. „Nimeni nu poate fi mai bătrîn decît ziua genezei...”, repetai în şoaptă, de parcă ideea mi se înşurubase în creier. Omul din faţa mea nu putea fi zeu. Şi nici nu era.

— Sacrificiul lui Hermion le-a dat viaţă.

Rostise „viaţă” lent, punînd atîtea accente grave cîte ar fi putut să primească vocalele cuvîntului, pînă la saturare. Oo, era suprasaturat de gravitate Dionis ăsta, l-aş fi vrut mai volubil şi mai prolix, cîteodată limbuţia îmi convenea de minune.

Am încercat să pun lucrurile cap la cap: „Prietenul care a murit se numea Hermion. Moartea lui a însemnat un sacrificiu, dacă nu perpetuu, cel puţin de durată. Şi a murit undeva, dincolo de aburii de hidroxil ai Hydrei. De fapt, nu-i chiar mort, pentru că ar mai putea răspunde la întrebări, după cum susţine Dionis. Geneza „omuleţilor verzi”, un eveniment, pare-se, recent, a fost, cumva, corelată cu moartea lui Hermion, ori, mai bine-zis, cu sacrificiul său. Mai tîrziu aveam să înţeleg că Dionis se referise la geneza civilizaţiei lor cosmice, nu la geneza lor ca specie inteligentă. Dar acum începea să-mi vîjîie capul şi singura consolare era aceea, n-o să credeţi, că s-ar putea prea bine să fiu dus de nas. Cu un basm, ce mai basm..., fără cap şi fără coadă. Dar simţeam, instinctiv, că omul cu care vorbeam nu trişează: îl cunoşteam înainte de a ne fi vorbit măcar, biografia lui o puteai citi în toate enciclopediile de astronautică ce fuseseră editate de o jumătate de secol încoace.

— De ce a trebuit să moară Hermion? Vreau să spun, de ce s-a sacrificat? Ştii, sacrificiul vieţii are uneori miros de sinucidere...

— Ţi-am spus, o verigă slabă care a cedat atunci cînd a fost supusă unui şoc emoţional şi fizic imens, un şoc necontrolat, întîmplător...

— Atît de necontrolat şi de întîmplător, încît nimeni nu ştie cum s-a petrecut de fapt..., am insinuat eu.

Pentru prima oară m-a privit cu atenţie, coborînd de la înălţimea celebrităţii sale stelare.

— Da, hazardul.

Fusese mai grav ca niciodată şi-mi fixase fruntea cu ochii lui albaştri, de parcă se-ntreba ce se-nvîrtea îndărătul ei.

— Linişteşte-te, continuă el, cei care ar fi avut vreun interes în moartea lui nu aveau încă posibilitatea să o facă.

— E sacrificiul vieţii atît de tentant? stăruii eu.

Ridică din umeri a neştiinţă.

— Nu m-a încercat încă tentaţia asta...

— Cum, dar în biografia dumneavoastră din enciclopedie scrie...

— Prostii, şi retează aerul cu un gest scurt al mîinii, ca pentru a sublinia cele spuse. Vezi, pe lîngă stele şi meteori, trebuie să mai navigăm şi printre regulamentele care ne-ndrumă existenţa..., cu statutul profesiei noastre de pilot în spinare. Ştii..., drepturi şi îndatoriri mai înalte decît ale oricărui muritor, orice lucru prevăzut este perfect..., perfect. Poate că tocmai asta-i nenorocirea: Prea multe drepturi...

— Printre care unul de rege viking, l-am întrerupt.

Dionis mă privea tot mai terestru.

— Da...

După care iarăşi:

— Da...

— Clauza mausoleului. Pentru că un astronaut rămîne, orice ar face, un erou.

Îşi strînse degetele mîinii drepte, crispat, pînă cînd pumnul aproape că i

se albi. De fapt, epiderma lui era atît de bronzată de radiaţiile stelelor, încît pumnul său părea doar cenuşiu.

Se întrebă cu un aer gînditor:

— Asta să fie?

Nu mă-ntrebase pe mine. Nu întrebase decît ca să-şi răspundă singur.

— Tentaţia mausoleului, mai curînd decît clauza mausoleului, aşa trebuia să i se spună, am continuat eu. În anumite circumstanţe, de excepţie, astronava poate servi ca muzeu pe orbită staţionară pentru astronautul-erou mort la datorie...

— Nu l-ai cunoscut pe Hermion. Se uită la mine ca la un copil, era din nou la parseci depărtare. Oo, distanţe stelare, cît de uşor sînteţi de străbătut...

Fusesem prevenit că va fi un interviu scurt. Nu mă aşteptam să fie chiar atît de scurt.

Dar nu mă aşteptasem nici să fiu căutat, a doua zi, de însuşi Dionis.

Videofonul tridimensional îl adusese din nou în încăperea mea de lucru. Fireşte, eram uimit. Tonul cu care îmi vorbea era cel de la un bunic la nepot.

— Dragul meu, tu, care te interesezi atît de mult de soarta lui Hermion, te vei bucura să auzi că ţi-am aranjat un voiaj înspre planeta aceea de lîngă steaua lui Hermion.

— Cum este posibil aceasta? Dar îmi va lua jumătate din viaţă!

— Iată un aspect al problemei pe care nu-l cunoşti. „Omuleţii verzi” au construit de curînd, folosind informaţiile noastre, o staţie de transport corelatoric[1] pe planeta lor.

Auzisem despre transportul corelatoric. Deşi se ştia de mult că există proceduri ce permit transmiterea instantanee a informaţiei[2], în schimb transportul corelatoric în spaţiu, de asemenea instantaneu, era o invenţie foarte recentă. Iar „omuleţii verzi” reuşiseră să-i stăpînească tehnologia, dovedindu-se nişte vrednici discipoli ai terrienilor.

— Bine, dar în acelaşi timp bănuiesc că asta trebuie să coste enorm. Dincolo, cu mult, de posibilităţile financiare ale unui jurnalist ca mine!

— „Omuleţii verzi” au un fel de cult pentru Hermion. Costul voiajului tău (Dionis insista să spună voiaj şi nu transport, şi în asta, bănuiesc, că se

[1] Noţiune ştiinţifico-fantastică (n.a.).

[2] Statistica experienţelor de tip Einstein-Podolski-Roseti nu exclude posibilitatea transmiterii instantanee a informaţiei (n.a.).

ascundea o anumită ironie, poate chiar dispreţ, faţă de acest mijloc comod de a învinge distanţele, fără trudă, aproape fără, timp. Mi-l imaginez pe Dionis, întrebînd imediat după apariţia transportului corelatoric, pe un ton dispreţuitor: „Ce fel de astronautică e asta?"), costul voiajului tău va fi suportat chiar de către ei. Îl vei plăti, indirect şi simbolic, prin reportajul pe care-l vei face şi cartea despre Hermion pe care o vei scrie...

Încercam încă să mă eschivez.

— Nu intenţionez cîtuşi de puţin să scriu o carte despre Hermion!

Adevărul este că nu îmi plăcea să se amestece altcineva în planurile mele.

— Nici nu ştiu mare lucru despre Hermion, mai adăugai.

— Ştii tot atît de mult despre el pe cît ştiu şi eu, mă linişti Dionis. Afirmaţia sa era, evident, exagerată. Iar după voiajul pe planeta „omuleţilor verzi" vei şti mult mai mult decît ştiu eu. Aşa încît cartea o vei scrie pur şi simplu în virtutea presiunii informaţiei strînse în creierul tău.

Tot nu mă atrăgea deloc ideea acestui salt în necunoscut sau prin necunoscut. Citisem despre accidentele cumplite, groaznice, întîmplate în faza experimentală, de pionierat, a transportului corelatoric.

— Şi, în definitiv, există mereu un risc nenul în transportul corelatoric, încercai eu să contraargumentez.

— Există mereu un risc nenul în toate cîte au legătură cu viaţa, replică Dionis. Firește, decizia finală o vei lua tu. Deocamdată, oferta lor rămîne deschisă. Îţi rămîne timp să te hotărăşti. Dar, la fel ca şi mine, Hermion s-ar putea să moară dintr-o clipă într-alta...

— Să moară?! Dar nu e mort?!

— Să moară..., eu pentru prima oară, iar el pentru a doua oară, încheie Dionis.

Resemnarea din vocea lui bătrînă, dar în acelaşi timp bărbătească, a fost factorul care m-a hotărît.

— Voi pleca înspre astrul „omuleţilor verzi". Imediat, dacă se poate. Firește, bănuiesc că este un „voiaj" cu întoarcerea plătită tot de ei...

Nu consideram pe nimeni oracol şi de aceea nu-mi plăceau exprimările difuze, cu dublu sens, iată de ce voiam să capăt de la Dionis asigurarea aceasta.

— Bineînţeles, îmi răspunse Dionis. Tu aparţii lumii noastre. Le ajunge un pămîntean pe care aproape că l-au zeificat. Nu trebuie să-l lăsăm şi pe cel de al doilea acolo, pentru a le oferi pretextul unui panteon, rîse el.

Contam pe hotărîrea ta pozitivă, îmi mărturisi el neaşteptat. Nu ştiu dacă voi mai apuca să citesc cartea ta despre Hermion, însă el o merită cu prisosinţă. „Voiajul” se va face prin staţia corelatorică Abacus, mă informă el. Poţi merge chiar în după-amiaza aceasta, dacă reuşeşti să-ţi pui în ordine treburile aici, în lumea noastră, a terrienilor.

Eram pregătit întotdeauna pentru drumuri oricît de lungi. I-am spus aceasta şi lui Dionis.

— Acesta-i avantajul primei tinereţi, comentă el. Nu te simţi legat de lucruri şi locuri prea mult. Tot ce trebuie să faci acum este să trimiţi vectorul tău cu date personale la staţia Abacus. Le ai pregătite?

Fără să vorbesc, am scos doar semnificativ din buzunarul de la pieptul cămăşii un disc argintiu, mare cît o monedă, apoi am vîrît discul în slotul lectorului de date din suportul videofonului care se afla pe biroul meu.

— Bine, atunci chiar în momentul acesta le trimit celor de la Abacus mesajul meu.

Odată operaţia îndeplinită, ne privirăm pentru ultima oară. Într-adevăr, avusese o presimţire uimitor de exactă. Cînd am revenit după aventura nesperată şi gratuită din lumea „omuleţilor verzi”, am aflat că Dionis era mort. Deşi, prin transportul corelatoric, eu fusesem complet exclus din timpul terrian, mi-am dat seama că Dionis murise la trei zile după plecarea mea.

„Voiajul” prin spaţiu-timp, dacă îl pot numi aşa, folosind clişeul verbal al lui Dionis, nu are nici o savoare, este diametral opus unei experienţe de viaţă ce te-ar lăsa plin de impresii. Dimpotrivă, este ceva, – bizar, nu? să constat acum asta –, cu semnificaţie extrem de redusă, este poate cel mai indescriptibil lucru din toate cele care sînt, cît de cît, tangente cu viaţa noastră.

Prima percepţie a realităţii pe care am avut-o atunci cînd am ieşit din staţia terminală a „omuleţilor verzi” a fost iluminarea de zori de zi. Îmi veni în gînd începutul unui vers dintr-o poezie străveche, a unui poet latin sau neolatin: „Zori de ziuă se revarsă...”; mai departe nu-l mai ştiam, dar în lumea „omuleţilor verzi” asta nu avea nici o importanţă, vă daţi seama.

Apoi, un zgomot obişnuit şi în acelaşi timp neobişnuit, ceva care venea din gîtul meu, din pieptul meu. Aveam senzaţia unei respiraţii ample; în acelaşi timp, membranele nazale, septul, laringele, traheile, bronhiile, alveolele plămînilor mei scoteau sunetele stranii ale unei orgi de vînt. Atmosfera de pe planeta lor era virtual respirabilă şi pentru pămînteni,

ştiam asta din cele citite, dar nu memorasem niciodată valorile înalte ale presiunii exercitate de aerul de acolo. Din cauza densităţii enorme a fluidului atmosferic, – altminteri bun şi gustos, aveai cumva impresia că bei apă de izvor cu plămînii, dar fără ca asta să te vatăme –, se creau fenomene de turbulenţă, vibraţii şi rezonanţe ale aerului atunci cînd era inspirat şi expirat, astfel încît întregul aparat respirator al unui terrian începea să cînte. Trebuie să mărturisesc că mi-a fost destul de greu pînă ce m-am obişnuit cu muzica aceasta a plămînilor mei. Insomniile pe care le-am avut în nopţile (convenţionale) petrecute pe planeta „omuleţilor verzi" se explică şi prin melopeea aceea stranie şi permanentă izvorîtă la interacţiunea corpului meu cu aerul planetei lor.

Abia după cîteva minute i-am observat pe primii „omuleţi verzi", în lumina palidă a zorilor. Erau într-adevăr verzi, precum se vorbeşte despre ei. Stătură de la bun început lîngă mine, dar nu-mi atrăseseră atenţia asupra lor, lăsîndu-mi timp să mă acomodez cu noua ambianţă. În asemenea contacte bruşte dintre pămînteni şi extratereştrii se puteau declanşa stări de şoc, chiar şi astronauţi altminteri exersaţi în dure şi extenuante experienţe spaţiale suferiseră asemenea stări.

Făcînd abstracţie de muzicuţele din nas, gît şi piept (ce fericire că omul nu respiră şi cu urechile, îmi spuneam acum), suportasem „trecerea" în lumea lor mai bine decît mă aşteptasem. Zîmbii, cît puteam de larg, către piticii cocliţi. Făcură toţi un semn, un simbol, acelaşi gest cu mîna, gest pe care-l interpretai (corect, după cum aveam să constat imediat) drept o invitaţie de a pătrunde într-un vehicul emisferic ce aştepta alături de ei. Era destul de înalt pentru ca eu să şed în el, fără a mă lovi de tavan. Atunci îmi amintii de translatorul de buzunar pe care-l luasem cu mine. Spre surpriza mea, urmîndu-mi exemplul, extraseră şi ei, din pliurile tunicilor lor largi, ca pe un „deus ex machina", cîte un translator de buzunar. Erau vreo şapte „omuleţi verzi" în jurul meu, în vehiculul care încă nu se pusese în mişcare şi fiecare dintre ei avea cîte un translator electronic identic, vă jur, identic cu al meu! Fără îndoială că erau produse după aceeaşi tehnologie, împrumutată de la noi, pentru că ei nu se obosiseră nici măcar să-i reducă dimensiunile într-o proporţie comparabilă cu aceea dintre înălţimea trupului lor şi înălţimea noastră.

Pronunţai lent, ca să reduc, pe cît se putea, volumul „orgii de vînt" din gîtlejul meu, numele celui pentru care venisem aici: „Hermion".

— „Hermion”! exultară ei în răspuns, pronunţînd acelaşi nume, dar pe frecvenţe cu cîteva mai înalte decît vocea mea. Registrul în care „vorbeau” era situat la limita cea mai înaltă a sensibilităţii mele auditive.

— Ce înseamnă Hermion pentru voi? am pus eu întrebarea cheie, apropiind cutiuţa translatorului de faţa mea. Difuzorul incorporat în translator îmi transmise răspunsul lor imediat.

— Vom merge la memorialul Hermion.

Simţii cum vehiculul se pune în mişcare.

Memorialul era probabil foarte aproape, căci în mai puţin de şase minute, după ceasul pe care-l luasem cu mine, vehiculul se opri şi „omuleţii verzi” păşiră afară, invitîndu-mă şi pe mine cu acelaşi gest al mîinilor.

Eram uimit de sincronizarea perfectă a mişcărilor lor. „Asta însemna o viaţă socială extrem de coezivă”, reflectai eu. „Poate aceasta a permis evoluţia lor atît de rapidă”, îmi continuai eu gîndul.

Eram mereu în aceeaşi lumină de zori de zi, lumină indirectă, difuzată de atmosferă. Totuşi, puteam vedea prin aer pînă la o distanţă destul de mare. Atunci zării o săgeată vertical înaltă, părînd că înţeapă cerul negru într-un punct anume, ca un index longilin. Mă îndreptai către ea, lăsînd vehiculul meu în urmă. Deşi povestesc acum, după atîta timp şi spaţiu pînă la acel eveniment trecut, totuşi atunci, îmi amintesc perfect, atunci chiar aşa am gîndit: vehiculul „meu”. Şi am mai gîndit, ca un corolar aproape instantaneu: cît de uşor sîntem gata să ne apropiem totul! În timpul şederii mele acolo am realizat că distincţia de semnificaţii dintre „al meu” şi „al nostru” nu există în societatea lor atît de înalt coezivă. Hei, iată-mă deci filosofînd şi încercînd să strecor mesajul insidios despre superioritatea morală a unul Candide cu pielea verde şi înalt de trei şchioape! Dar viaţa în cosmos te pune în circumstanţe atît de ciudate şi de diferite, încît unele dintre ele pot prea bine să te transpună realmente în starea de spirit specifică filosofării morale!

Strînşi lîngă obeliscul înalt, „omuleţii verzi” îşi ridicară capul către

vîrful punctiform al săgeţii. „Acolo este Hermion!”, pronunţă pe obşnuitul său ton neutru translatorul meu de buzunar. Îmi ridicai şi eu ochii înspre punctul unde indexul acela original împungea cerul.

Mă trecu gîndul că zorile acestea nu se mal sfîrşeau. Şi apoi ce fel de aurora era asta? Pentru că abia acum realizai insolitul următoarei situaţii; zorile ardeau azimutal pe tot orizontul! În orice direcţie ai fi privit în zare, aveai impresia că de acolo trebuia să răsară soarele lor! Era o realitate astronomică pe care nu reuşeam să o înţeleg.

— Acolo este Hermion! repetară omuleţii, (via translator), arătînd cu mîinile lor micuţe zenitul. Era din nou un zenit neobişnuit. Negru. Acolo se găsea Hermion, Hermion Sator, „Hermion Salvatorul”, dacă translatorul electronic traducea exact termenii pe care-l foloseau ei. „El este sufletul pavezei noastre”! cîntară ei, ca un cor antic, translatorul meu redîndu-mi semnificaţia melodiei lor înalte,

Atunci am înţeles. Sigur, totul era aşa de simplu! „Sufletul pavezei!” Asta spunea totul şi explica orice nu înţelesesem pînă atunci. În întunericul zenital se găsea marele velier astral ce ascundea trupul neînsufleţit al lui Hermion. Era într-o poziţie de echilibru în raport cu astrul central şi cu planeta micuţilor din jurul meu cu faţa ca frunza crudă. O asemenea configuraţie astronomică fusese prezisă prin calcul cu secole în urmă de unul dintre marii matematicieni ai Pămîntului, unul dintre „aristocraţii matematicii”, „Problema celor trei corpuri”, îmi spusese unul dintre specialiştii în mecanică cerească cu care stătusem de vorbă la întoarcerea mea în lumea noastră, era dintre cele mai dificile pentru ştiinţa pămînteană şi „pentru ştiinţa oricui”, după cum insistase omul acela. Paradoxal, dar o soluţie a problemei fusese concretizată în lumea „omuleţilor verzi” prin voinţa unui pămîntean, Hermion. Şi, prin translatorul electronic, „omuleţii” îmi depănară întreaga poveste.

Gigantica „pînză” de metal şi ceramică a velierului este un scut parţial pentru radiaţia extrem de intens energetică a stelei din centrul sistemului lor. O radiaţie care se revărsa peste tot ceea ce vieţuia pe faţa planetei, inducînd mutaţii biologice cu fantezia debordantă a unui joc creaţionist fără sfîrşit care tortura natura acelei planete. Ritmul evoluţiei cunoscuse, în bătaia cuantelor mutagene, o asemenea frenezie, încît formele vieţii apăruseră şi dispăruseră de nenumărate ori în lumea lor, întregi regnuri vii fuseseră create şi apoi distruse la o scară de timp extrem de scurtă comparativ cu evoluţia paleontologică de pe Pămînt. Micii umanoizi verzi apăruseră de

mult şi, pentru a supravieţui mutaţiilor, trebuiseră să migreze de pe faţa luminată pe aceea aflată într-o perpetuă întunecime. Pentru că planeta lor este zăvorîtă, cu o emisferă către astrul central,

Velierul lui Hermion era pavăza lor. Venirea lui Hermion îi făcuse să evadeze din condiţia de troglodiţi la care îl condamna astronomia sistemului lor planetar şi să evolueze înspre o civilizaţie cosmică.

„Dar sufletul? De ce suflet”? îmi exprimai eu nedumerirea cu glas tare.

— Pentru că el este viu, îmi răspunse corul omuleţilor. După care auzii întrebarea:

— Vrei să mergi la el?

— Nu! a fost răspunsul meu grabnic şi răspicat, „Ce mitologie şi-au mai creat şi ăştia”! gîndii eu, simţind pentru prima şi singura dată o uşoară antipatie pentru el. Ridicai din umeri. „Ce idee trăsnită: Să merg în Hadesul lor mitologic, după sufletul unui mort de pe Pămînt. Asta nu, niciodată!”

Omuleţii din jurul meu nu mai spuseră nimic. Atunci îmi iniţiai, cu blîndeţe, acţiunea, (pe care în acel moment o consideram inspirată şi inteligentă), de distrugere a mitologiei lor, a religiei lor, înţelegeţi, în care Hermion ţinea loc de zeu. Mă străfulgeră un gînd sinistru: „Doar nu îşi vor transforma religiozitatea în fanatism!”

— El e mort, înţelegeţi? Iar eu sînt viu, „întîlnirea” dintre cel viu şi cel mort înseamnă sfîrşitul celui viu!...

— El e viu, murmurară ei cu vocile lor subţirele. „El este încă viu!”

Adverbul acesta temporal, pe care mi-l transmitea translatorul schimba întrutotul semnificaţia, făcîndu-mă să le acord oarecare credit. Parcă ceva asemănător îmi spusese şi Dionis: „El va muri pentru a doua oară”.

— Realmente e viu! şopti translatorul, şi vocea sa perfect neutră, acompaniată de corul omuleţilor, reuşi totuşi să mă emoţioneze. „Una dintre astronavele noastre te poate conduce pînă la el”, îşi urmă discursul persuasiv aceeaşi voce sintetică a translatorului. „Trebuie să vorbeşti cu el, pentru că nu va mai trăi mult!”

Îmi fulgeră prin gînd cumplita greutate a startului de pe această planetă masivă. Dar mă hotărîsem, în fine, şi pentru acest capitol final al aventurii mele în lumea „omuleţilor verzi”.

Acceleraţia suportată de oasele mele la startul de pe solul planetei a fost tot atît de dificilă pe cît mi-o imaginasem. După care se instaură starea de relaxare adusă de imponderabilitate. Deci eram în zbor către velierul

Hermion, către primul punct Lagrange al acestui sistem planetar.

„Omuleţii verzi” instalară un coridor flexibil între astronava cu care venisem şi inima velierului. Spre surpriza mea, „tubul” era destul de larg pentru ca să mă pot strecura prin el fără dificultate.

Îmi amintesc apoi cum rătăceam, fascinat, de-a lungul culoarelor presurizate ale bătrînului velier astral. Era o curiozitate ce depăşea dorinţa mea de a intra în contact cu Hermion. „Deci aşa arată astronavele acelea străvechi, cu care au purces la cucerirea Galaxiei!”, îmi spuneam eu, emoţionat.

„Omuleţii verzi” îmi înţelegeau, probabil, starea de spirit, căci mă lăsară să mă plimb în voie, prin cotloanele navei. În fine, emoţia se consumă de la sine. Atunci mă apropiai de ghizii mei cu ochi de smarald, – mi-i amintesc şi acum, e uimitor cîtă inteligenţă exprimau! —, şi cerui să fiu condus la Hermion.

Totul era aşa cum începusem deja să bănuiesc. Hermion se găsea în compartimentul de anabioză, de aşa-numita hibernare artificială. Numai creierul era susţinut vital, prin mijloace automate şi artificiale care lucraseră ireproşabil, vreme de cîteva secole, influxurile nervoase trimise de creier mai puteau comanda laringele său, producînd vibraţii imperceptibile, pe care însă traductori sensibili le culegeau, le amplificau, alimentînd cu semnale ce-şi aveau sursa în creierul lui Hermion, un mare difuzor ionic, un fel de sferă aşezată pe un cilindru vertical, înalt şi îngust, ce mă făcu să-l compar cu un străvechi totem.

— Bine ai venit, frate al meu de pe Pămînt! vibră gîndul lui Hermion dezghiocîndu-se în unde sferice de pe sfera difuzorului.

Glasul său, venind chiar în acel moment, mă găsi nepregătit pentru dialog. Trebuie să mărturisesc că emoţia acelei situaţii făcuse să am o voce strangulată.

— Bine te-am găsit, Hermion!

De ce îmi tremura glasul?

— Ştii că eşti o legendă astrală pentru cei de pe Pămînt şi un adevărat zeu pentru cei de aici?

— Ştiu, răspunse sfera liniştită, substanţializînd aproape instantaneu gîndul lui Hermion.

— Tu ai vrut-o? am întrebat pe un ton mai mult inchizitorial decît jurnalistic. Mi-am dat seama imediat de asta. „Oare ce drept aveam eu să întreb?”

— Nu! veni totuşi răspunsul, sincer.

Ardeam de curiozitate să-l întreb care au fost circumstanţele morţii sale, a primei morţi, a trupului său, însă din nou mi-am pus aceeaşi întrebare: „Am eu dreptul să fiu într-atîta de curios, încît să mă amestec în detaliile istoriei morţii unui om? Dar, îmi mai spuneam, tocmai o asemenea interogaţie mă implicase în aventura pe care o trăiam acum, Să ajungi la sfîrşitul unei aventuri începută pentru a pune o întrebare şi să eziţi să pui această întrebare!”

Nu ştiu ce parte a fiinţei mele, cea bună ori cea rea, îmi alimenta refuzul. Cînd opoziţia la interogaţie a învins curiozitatea mea omenească, normală, nu ştiu care parte din mine a învins. Dar m-am întors pe Pămînt, lăsîndu-l pe Hermion învăluit în taina lui. Avea dreptul la acest „linţoliu” mortuar. La fel cum avea dreptul la velierul lui ceresc în chip de sarcofag. Căci fusese un rege al spaţiului, din a cărui jertfă supremă se născuse o lume nouă, la fel de mîndră ca şi a noastră.